Havs och Vatten myndigheten

Fritidsfisket i Sverige

En inblick i fritidsfiskets omfattning under åren 2013-2017

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2019:5

Havs- och vattenmyndigheten
Datum: 2019-04-04

Omslagsfoto: Gustav Enhol Blomqvist
ISBN 978-91-88727-37-4

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930, 404 39 Göteborg
www.havochvatten.se

Fritidsfiske i Sverige

En inblick i fritidsfiskets omfattning under åren 2013-2017

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2019:5

Förord

Fiske är ett av svenskarnas vanligaste fritidsintressen med fler än en miljon utövare. För många barn och ungdomar blir fiske ett livslångt intresse som ofta leder till engagemang för natur- och miljövård. Sverige har fantastiska förutsättningar för fritidsfiske, med mycket god tillgänglighet i både allmänt och enskilt förvaltade vatten. Tillsammans med utländska fisketurister skapar dessa mycket goda förutsättningar för fisketuristiskt företagande i Sverige, särskilt på landsbygden.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) har tillsammans med Jordbruksverket tagit fram en strategi som ett stöd både i arbetet med att främja fritidsfiskets och fisketurismens utveckling och i arbetet med att bevara, restaurera och hållbart nyttja våra hav, sjöar och vattendrag. I detta arbete är det viktigt med ett bra kunskapsunderlag. HaV blev 2011 samordnande myndigheten för officiell statistik inom området fiske och fick ansvar att samla in statistik årligen om fritidsfiskets omfattning i Sverige.

Denna rapport beskriver fritidsfisket i Sverige på nationell och regional nivå åren 2013-17. Rapporten klargör hur fisket ser ut i olika regioner i Sverige vilket är av stor vikt inom förvaltningen men också av intresse för utövare och allmänheten. Den är ett underlag till förvaltning och ger allmänheten kunskap om fritidsfiskets omfattning och utformning i Sveriges inland, kust och hav.

Göteborg 2019-04-04 Ingemar Berglund

SAMMANFATTNING 8

INLEDNING 10
Bakgrund 10
Syfte 10
Metod och data 10
Statistikens sammansättning 11
Disposition 12

FRITIDSFISKET I SVERIGE 13
Antalet fritidsfiskare i Sverige 2017 13
Antal fiskedagar 2013-2017 16
Antal redskapsdagar 2013-2017 18
Fångst 2013-2017 19
Kostnader 2013-2017 20

FRITIDSFISKE UR ETT REGIONALT PERSPEKTIV 22
Inlandet 22
Götaland och Svealand 23
Norrland 24
Stora sjöarna 25
Havet och kusten 26
Bottenhavet och Bottenviken 28
Mellersta Östersjön 29
Södra Östersjön 29
Öresund 30
Kattegatt 31
Skagerrak 31

Sammanfattning

Intresset för fritidsfiske är rikstäckande och intresserar personer bosatta från Kiruna i norr till Ystad i söder. Spektrumet av fritidsfiskare är brett med utövare som endast fiskar ett fåtal gånger om året till mer hängivna sportfiskare som har över 100 fiskedagar på ett år. Fritidsfisket intresserar personer i alla olika åldrar, från ungdom till pensionär, kvinna såsom man. Att fritidsfiska kan både vara enkelt men också komplicerat och krävande rent tekniskt. Det behöver inte vara krångligare än att man metar abborre i en timma eller två, men möjligheten finns för mer krävande aktiviteter, t.ex. att vandra ut på fjället för en veckas intensivt fiske. Vidare kan man fiska under alla årstider i Sverige vilket gör aktiviteten än mer attraktiv. Allt detta tillsammans gör fritidsfisket till en av de viktigaste naturaktiviteterna i Sverige.

Fisket i Sverige

I Sverige fanns det 2017 cirka 1,4 miljoner fritidsfiskare i åldrarna 16-80 år. Dessa stod tillsammans för 12,1 miljoner fiskedagar. Under dessa fiskedagar fångades det totalt 18 380 ton fisk. Fisket sker mestadels under årets sommarmånader men fritidsfisket är så diversifierat att det kan utövas under årets samtliga månader. Beroende på vart i Sverige man bor så är möjligheterna för fiske olika, dels på grund av väder men även olika regleringar, vilket självklart påverkar när och hur man fiskar.

Fiske från båt är av stor betydelse för fritidsfisket i Sverige; cirka 45 procent av samtliga fiskedagar under 2017 gjordes från en båt. Här finns det tydliga skillnader mellan de olika geografiska områdena, havet har överlag en högre andel fiskedagar från båt jämfört med inlandet. Det är framförallt i Skagerrak som båtfisket är populärast. Vidare kan man se att fisket i stora sjöarna är mer präglat av båtfiske jämfört med övriga inlandsområden.

Andelen fritidsfiskare per boenderegion är relativt jämt bortsett från Norrlands inland där andelen är betydligt högre. Denna skillnad är dock inte statistiskt signifikant men det ger en indikation på intresset av fritidsfisket i Norrlands inland.

Redskapsanvändning

Fisket i de olika områdena skiljer sig ganska mycket åt men det kan konstateras att spinnfisket är populärt inom samtliga områden i Sverige, inland såväl som hav/kust. Turbåtsfisket är tveklöst störst i Öresund där fiske efter torsk och sill är vanligast med pilk/vertikalfiske. Vidare ser man att mängdfångande redskap används i större utsträckning i Skagerrak och Bottenhavet/Bottenviken jämfört med andra områden. Spinnfisket är vanligare förekommande i mellersta Östersjön jämfört med andra havsområden.

I inlandet kan man se att flugfisket är något mer populärt i Norrland än i södra Sverige, vilket också går hand i hand med att fiske i rinnande vatten är populärare i Norrland än Götaland och Svealand. Pimpelfiske efter röding är också ett viktigt fiske i Norrland. Det kan också konstateras att i de stora sjöarna så dominerar spinnfisket med en betydande andel om 55 procent av samtliga redskapsdagar.

Fångster

Fångstmässigt är abborre den art som dominerar fisket i Sverige. Gädda är en art som är populär bland sportfiskare och inom detta fiske sker det en hel del återutsättning. Makrill är väldigt viktig på västkusten, både i Kattegatt och Skagerrak med en andel om 54 respektive 64 procent av den totala fångsten. För fisket i Bottniska viken som innefattas av Bottenhavet och Bottenviken kan man konstatera att utöver abborre fångas sik och strömming i hög utsträckning. Även i mellersta Östersjön är sik och strömming betydande men här är också gäddfisket populärt tillsammans med fisket efter plattfisk. I södra Östersjön fångas en del torsk men även sill utgör en betydande andel av den totala fångsten i området. I Öresund är fångst av torsk av stor betydelse med hela 62 procent av den totala behållna fångsten i området.

Öringen är en viktig art för fritidsfiskare i Norrland men där kan man även räkna rödingen och gäddan som populära målarter. Utöver dessa tre är självklart abborren en viktig art även här. För fisket i Götaland och Svealand samt i de stora sjöarna så kännetecknas fångsterna främst av abborre, gädda samt öring. Fiske efter gös sker främst i Götaland och Svealand samt i stora sjöarna och är även den en viktig art för fritidsfisket i dessa regioner. Gösfångster står för 10 respektive 13 procent av den totala fångsten i Götaland och Svealand samt i de stora sjöarna. Utöver fiskarter så är även kräftfisket populärt och står för en betydande andel av fångsterna i södra Sverige.

Fritidsfiskets ekonomiska effekter

Fritidsfisket innebär inte bara ett mervärde i form av rekreation för utövarna utan det bidrar även till Sveriges ekonomi. Totalt sett spenderade fritidsfiskarna tillsammans mellan 5,0 och 12,6 miljarder kronor under 2017, vilket bidrar till Sveriges BNP, skatteintäkter samt ökad sysselsättning. Fritidsfisket är en aktivitet som oftast bedrivs i naturen, vilket gör fritidsfisket till en än viktigare fritidsaktivitet i tider där urbaniseringen växer. Fritidsfisket bidrar till landsbygdens attraktivitet vilket i sin tur skapar möjligheter för nysatsningar inom fritidsfisket och fisketurismen. Fritidsfisket är dock en aktivitet som anpassar sig, stadsnära fiske förekommer i samtliga av våra tre stora städer och det kan växa än mer. Detta är inte bara viktigt ur ett tillgänglighetsperspektiv utan också ur ett miljöperspektiv då det minimerar resandet till och från fiskeplatsen för en stor skara fritidsfiskare.

Inledning

Bakgrund

Sverige har unika förutsättningar för fritidsfiske med ca 90 000 sjöar och tusentals mil med rinnande vatten. Utöver dessa inlandsvatten har vi tillgång till en 2400 kilometer lång kuststräcka mellan Haparanda i norr till Strömstad i väster. Fritidsfisket engagerar en stor andel av Sveriges befolkning och är ett av de största fritidsintressena i Sverige som intresserar personer i alla åldrar. Fritidsfisket är ofta förknippat med ett högt rekreationsvärde och har hälsofrämjande effekter.

I Sverige är det god tillgänglighet till både inlandsvatten och kuststräckor att utöva fiske i och kring. Beroende på fiskevatten krävs det olika slags tillstånd för att få bedriva fiske. I havet och i de fem stora sjöarna i Sverige (Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren samt Storsjön) krävs inget tillstånd för att bedriva fritidsfiske, däremot finns det regelverk hur fisket ska bedrivas. För att fiska i övriga vatten i Sverige krävs det ett tillstånd av fiskerättsinnehavaren. Dessa vatten förvaltas ofta av fiskevårdsområden (FVO) som upplåter vattnen till allmänheten för fritidsfiske.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) ansvarar för förvaltningen av fiskbestånden i hav, sjöar och vattendrag. Fritidsfisket i Sverige är omfattande och därför behövs det god kunskap om utövarna, var man fiskar och vad som fångas. Som en del i arbetet med att förstå och beskriva omfattning och påverkan har statistik om fritidsfisket samlats in sedan 1970-talet för att ligga till grund för beslut inom förvaltningen. Den första undersökningen var en del i 1973 års fiskevattenutredning vilken även följdes upp under 1990-talet med två undersökningar med fem års mellanrum, -90 samt -95. Under tidigt 2000-tal genomfördes ytterligare tre undersökningar, 2000, 2006 samt 2011.

Havs- och vattenmyndigheten blev 2011 samordnande myndigheten för officiell statistik inom området fiske och fick således ansvar att samla in statistik årligen gällande fritidsfiskets omfattning i Sverige. Denna insamling började under 2013 och fortskrider i ungefär samma regi och utformning idag.

Syfte

Denna rapport syftar till att beskriva fritidsfisket i Sverige på nationell- och regional nivå. Rapporten klargör hur fisket ser ut i olika regioner i Sverige vilket är av stor vikt inom förvaltningen men också av intresse för utövare och allmänheten. Den ska fungera som underlag till förvaltning och ge allmänheten kunskap om fritidsfiskets omfattning och utformning i Sveriges inland och kust/hav.

Metod och data

Havs- och vattenmyndigheten, HaV, är statistikansvarig myndighet inom fiskets område. Den redovisade statistiken för fritidsfisket i Sverige har på HaV:s uppdrag tagits fram av Statistiska centralbyrån, SCB.

Undersökningen genomförs som en nationell enkätundersökning med ett slumpmässigt urval. Målpopulationen är alla i Sverige folkbokförda personer i åldern 16 till 80 år. Urvalsramen tas fram från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB). Enkäten innehåller frågor om inom vilka områden fisket genomförs, vilka redskap man använder, hur ofta man fiskar och vilka arter som fångas och hur mycket som återutsätts. Därtill finns det kompletterande frågor om reseavstånd, kostnader och medföljande barn.

Enkäter skickas ut vid tre tillfällen under kalenderåret med frågor om de fyra senaste månadernas fiske. Urvalet fördelas så att 2 800 enkäter skickas ut med frågor om fisket under perioden januari–april, 5 400 enkäter för perioden maj–augusti och 2 800 enkäter för perioden september–december. Det har funnits möjlighet att lämna svar på utskickade pappersblanketter och att svara via webben. Fritidsfiske är definierat som allt fiske vilket sker utan stöd av en yrkesfiskelicens.

Statistiken som presenteras i denna rapport är baserad på en enkätundersökning med ett slumpmässigt stratifierat urval. Vid ett sådant urval presenteras samtliga resultat med en felmarginal. Om två skattningars felmarginaler (95-procentigt konfidensintervall) inte överlappar varandra kan man säga att skillnaden är statistiskt signifikant. Det kan även finnas en signifikant skillnad mellan två resultat om konfidensintervallen överlappar till viss del. I rapporten anges det om skillnader är statistiskt signifikanta eller inte.

Statistikens sammansättning

Beroende på vilken statistik som presenteras i denna rapport används olika metoder och underlag. För samtliga punktskattningar i absoluta tal är det årsstatistik som presenteras. För att ge säkrare estimat med mindre felmarginal gällande skattningar i procent/andelar av fångster används data för samtliga år i tidsserien. För andelsskattningar av redskapsandvändning används data för åren 2014 till 2017. 2013 års data har inte använts i dessa sammanställningar på grund av annan redskapsindelning jämfört med övriga år. Statistik som avser antalet fritidsfiskare baseras endast på statistik från 2017 pga. ny skattningsmetod.

Under tidsperiodens gång har metodutveckling och ändringar skett i enkät och design av undersökningen. Detta medför att skillnader över tid inte behöver vara verkliga skillnader utan kan bero på undersökningens design. Därför bör man tolka trender över tid med viss försiktighet. Framförallt gäller detta den statistik som presenteras för år 2013.

Statistiken är uppdelad för olika typer av redskap och gällande fångster, olika arter. Insamlingen på redskapsnivå och art sker separat för 9 geografiska områden. De arter som ingår i undersökningen är 16 till antalet och grundar sig utifrån betydelse för fritidsfisket och förvaltningen. Redskapen som ingår i enkäten är även de baserade på betydelse för fritidsfisket och förvaltningen. Redskapen är uppdelade samt grupperade utifrån ett förvaltnings- och regleringsperspektiv.

Disposition

Rapporten börjar med ett avsnitt om fritidsfisket i Sverige på nationell nivå utifrån data insamlat år 2017. I detta avsnitt beskrivs sedan fritidsfisket över tid för åren mellan 2013-2017, där bland annat antalet fiskedagar och kostnader kopplat till fritidsfisket presenteras. Kapitel 2 har ett regionalt perspektiv där fritidsfisket är indelat i inland och kust/hav fördelat på nio geografiska områden. Det regionala perspektivet beskriver fisket på en regional nivå för respektive område med fokus på artfördelning och redskapsanvändning.

Fritidsfisket i Sverige

Antalet fritidsfiskare i Sverige 2017

Antalet fritidsfiskare i Sverige under 2017 uppgick till 1 352 000 där majoriteten av dessa var män, 67 procent. Fördelningen över åldersgrupper var relativt jämn, där åldersgruppen 51-80 år hade flest utövare medan den yngsta gruppen, 16-30 år var den minsta. Gällande åldersgrupperna finns det inte några statistiskt signifikanta skillnader, man kan dock säga med statistisk säkerhet att män fiskar i större utsträckning än kvinnor.

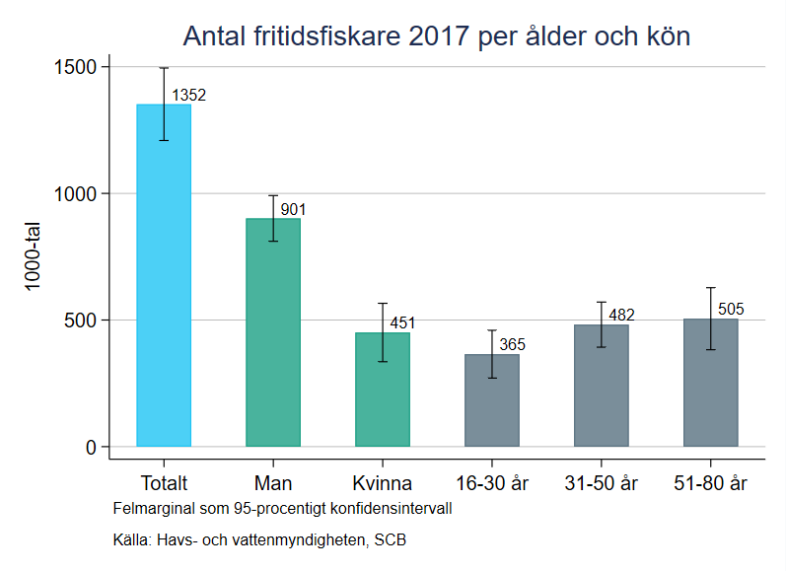

Figur 1

Figur 3 visar att majoriteten av fritidsfiskarna bor i inlandet (788 000 stycken) och 564 000 bor längst med kusten. Fritidsfiskarna kan även delas in i flera geografiska områden där området ”Götaland/Svealands slättbygd” hyser flest fritidsfiskare, 373 000. Detta område är tättbebyggt med flertalet medelstora städer. Den sista geografiska indelningen visar skillnaden mellan antalet fritidsfiskare som bor i en storstad och de som bor i övriga Sverige. 901 000 bor i övriga Sverige och 451 000 i en storstadsregion[1]. Man kan således konstatera att fritidsfisket har en rikstäckande popularitet, från norr till söder, från landsbygd till urbana miljöer samt engagerar samtliga åldrar.

[1] Sverige har tre storstadsregioner, Stor-Stockholm, Stor-Göteborg och Stor-Malmö, vilket innefattar 26, 13 respektive 12 kommuner. Definitionen är SCBs kommunindelning.

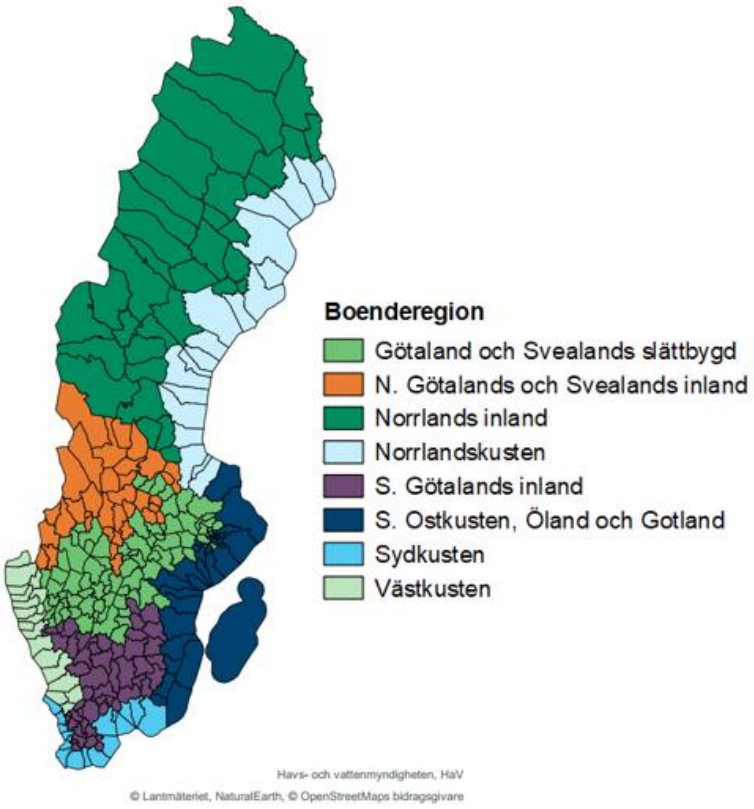

Figur 2 - Boenderegion

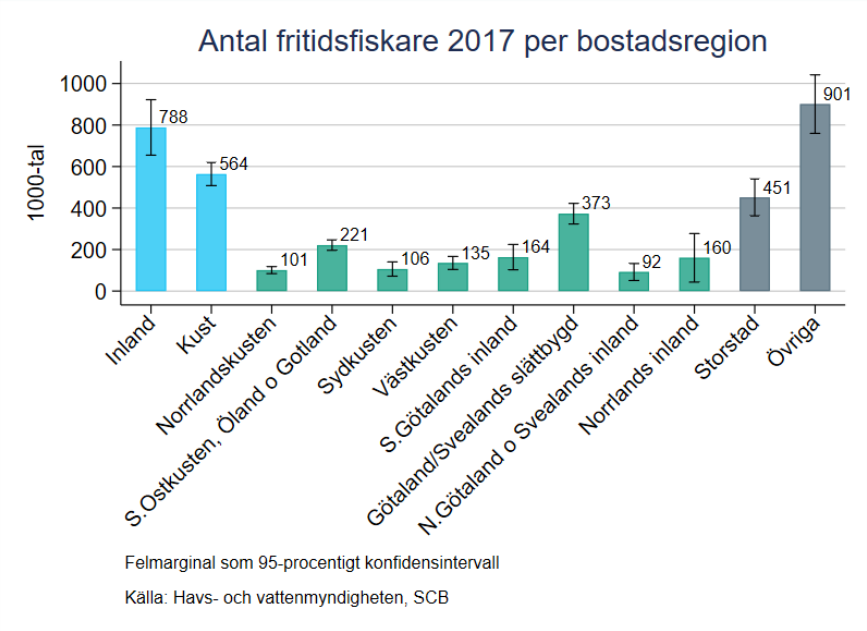

Figur 3

Fritidsfisket kan delas in i två övergripande fiskeområden, fiske som sker i sötvatten i sjöar, tjärnar och rinnande vatten, samt det fiske som sker i salt eller bräckt vatten längs vår kust och till havs. Under 2017 lockade inlandsfisket flest fritidsfiskare, där 726 000 enbart fiskade i inlandet. Antalet fritidsfiskare inom ett område är till viss del beroende på befolkningstätheten i området. Utifrån undersökningen kan man se att en stor andel av fiskedagarna sker i nära anslutning till ens hem eller tillfälliga hem (fritidshus), vilket betyder att

fritidsfiske är till viss del korrelerat med befolkningstäthet. 78 procent av samtliga fiskedagar sker inom 5 mil från ens bostad eller fritidshus. För att ta reda på populariteten för fritidsfisket per bostadsregion så är andelen fritidsfiskare intressant att studera. Figur 4 visar andelen fritidsfiskare inom respektive region. Här sticker ut Norrlands inland ut med en andel om 18 procent. Däremot är denna skillnad ej statistiskt signifikant. Andelen fritidsfiskare i inlandet jämfört med kusten är signifikant högre, i övrigt är det relativt jämt mellan de olika bostadsregionerna.

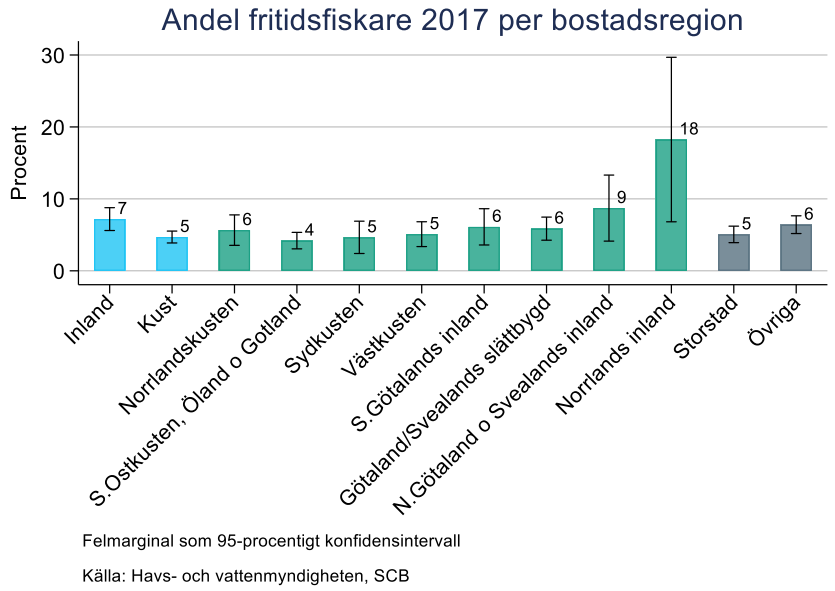

Figur 4

Fritidsfiskare som enbart fiskade till havs eller längs med kusten uppgick till 360 000 medan de som både fiskat i inlandet och i havet eller längs med kusten uppgick till 159 000. Detta tyder på att majoriteten håller sig till ett specifikt fiske vattenmässigt, antingen inland eller havet/kusten.

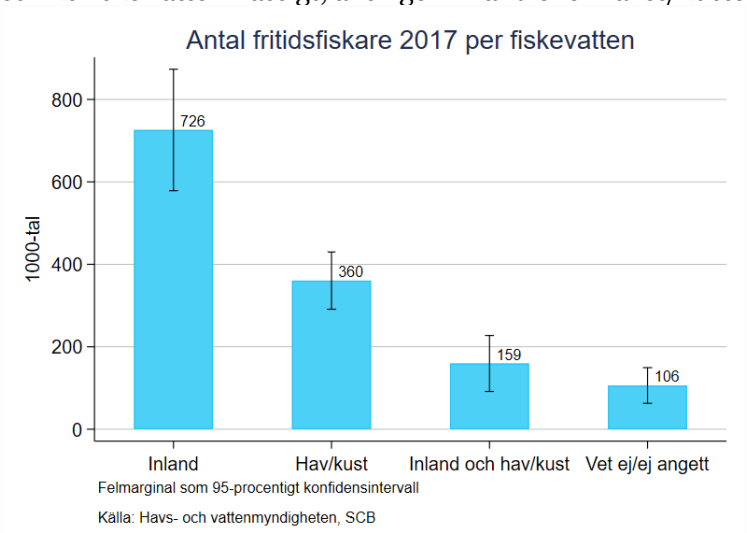

Figur 5

80 procent av alla fritidsfiskare fiskar enbart i en vattentyp. På grund av partiellt bortfall i undersökningen så finns det även de som har angett att de

fiskat på fritiden under 2017 men inte specificerat sitt fiske, vilket representerar kategorin ”Vet ej/ej angett”.

Antal fiskedagar 2013-2017

En fiskedag är en specifik dag då man ägnat sig åt fiske, oberoende av tidsaspekt. Det kan handla om 10 minuter eller 10 timmar och/eller med ett redskap eller tre olika redskap. Under 2017 stod 1 352 000 fritidsfiskare tillsammans för nästan 12 miljoner fiskedagar, vilket i genomsnitt är 8,5 fiskedagar per fritidsfiskare.

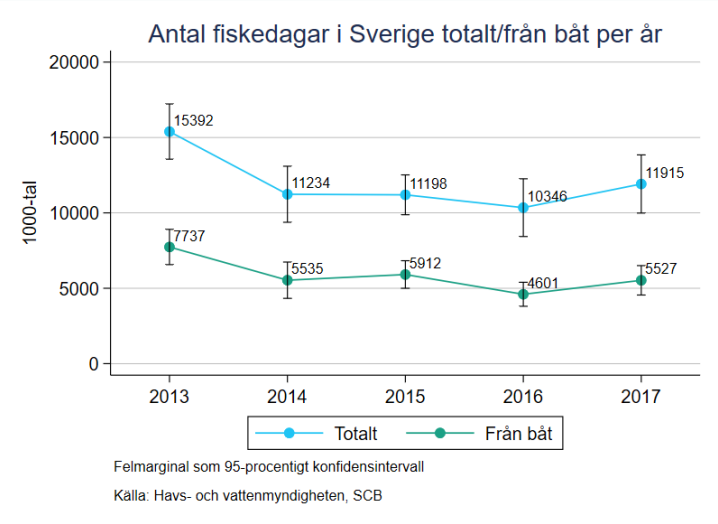

Figur 6

Från och med 2014 har antalet fiskedagar legat på en stabil nivå och pendlat mellan 10,3 miljoner till 12 miljoner dagar. Skillnaderna över åren är inte statistiskt signifikanta. Man ser relativt stora skillnader mellan 2013 och övriga år. Denna skillnad beror på att annan metod och urvalsdesign användes för 2013.

Fiskedagar från båt uppgick till cirka 5,5 miljoner under 2017 vilket är en andel på cirka 46 procent av det totala antalet fiskedagar. Denna andel har under tidsperioden pendlat mellan 44 till 50 procent, skillnaderna mellan åren ligger inom felmarginalerna, således kan vi inte med statistisk säkerhet säga om andelen har minskat eller ökat under tidsperioden. Andelen fiskedagar från båt skiljer sig däremot mellan fisket som bedrivs i inlandet och längs kusten/havet.

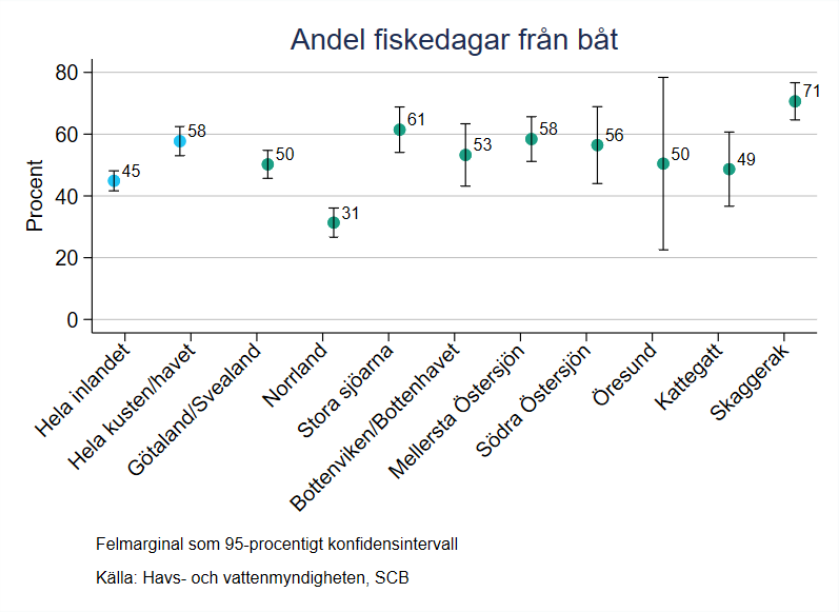

Figur 7

Mer än hälften av fiskedagarna i havet sker från båt, att jämföra med cirka 45 procent i inlandet, vilket är en statistiskt signifikant skillnad. Majoriteten av fiskedagarna, cirka 70 procent, sker i inlandet i sjöar, tjärnar eller rinnande vatten. Resterande 30 procent sker längs kusten eller ute till havs (Figur 7).

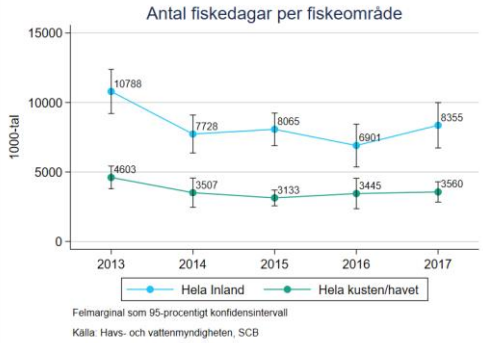

Figur 8

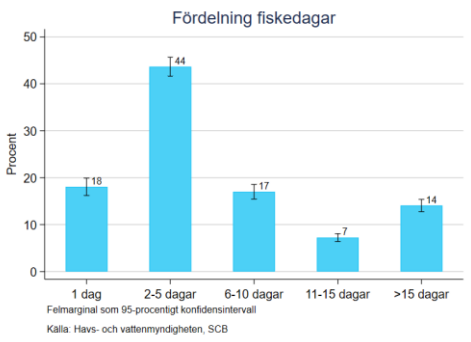

Figur 9

De flesta fritidsfiskare i Sverige (44 procent) fiskar mellan 2-5 dagar under ett år, 18 procent fiskar endast en dag och 17 procent fiskar 6-10 dagar. 7 procent har mellan 11-15 fiskedagar och 14 procent fiskar mer än 15 dagar under ett år.

I genomsnitt har en fritidsfiskare 5,5 fiskedagar under perioden januari till april, 7,2 fiskedagar under maj till augusti och 6,9 fiskedagar under september till december. Man kan således konstatera att fritidsfisket är som mest populärt under sommarmånaderna, men fiske sker även under hösten och tidig vinter. Dessa skillnader är statistiskt signifikanta.

Fiskedagarna kan även delas in tertialvis för att se säsongstrender inom fritidsfisket. Här kan vädret vara en potentiell faktor gällande antalet fiskedagar inom respektive tidsperiod. Sommar- och vinterfisket är förmodligen ganska väderkänsligt, speciellt vintern då det krävs stabil is för att utöva pimpelfiske.

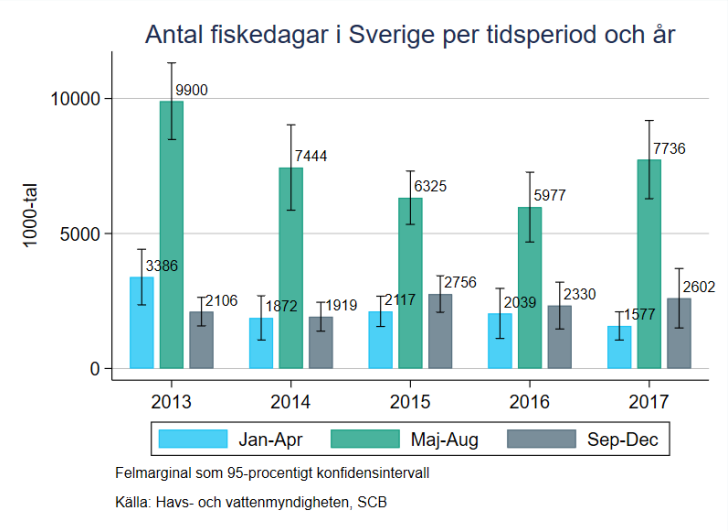

Figur 10

Antal redskapsdagar 2013-2017

En redskapsdag är en dag då man fiskat med ett specifikt redskap. Om man varit ute och fiskat med ett spinnspö, ett flugspö samt ett metspö under en och samma fiskedag har man således gjort tre stycken redskapsdagar. Gällande mängdfångande redskap (tex. nät, tina etc.) så är det antalet dagar som redskapet ligger i vattnet som avser antalet redskapsdagar.

2017 uppgick antalet redskapsdagar till cirka 12,1 miljoner och har sedan 2014 varierat mellan cirka 15,5 miljoner och 12,1 miljoner dagar, se figur 11. Skillnaderna mellan åren är dock inte statistiskt signifikanta. Det bör återigen poängteras att jämförelser över tid skall tolkas med viss försiktighet. För mer information, se avsnittet ”Statistikens sammansättning” på sida 8.

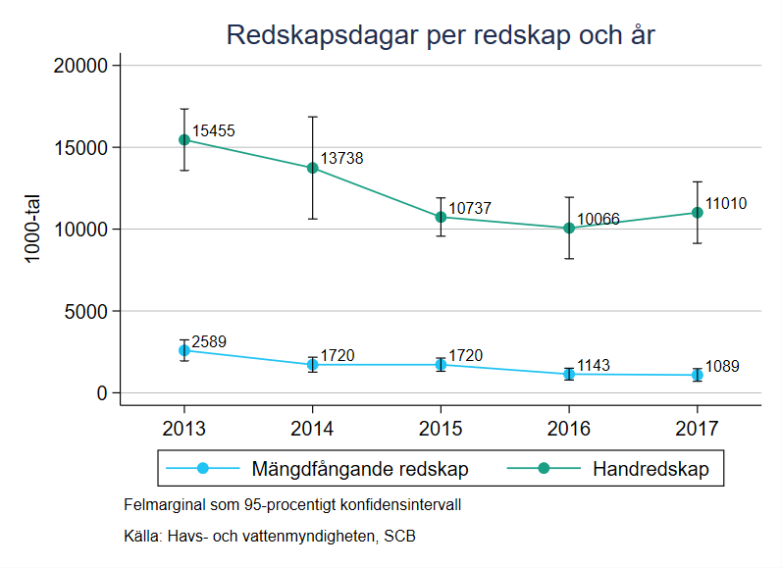

Figur 11

Redskapsdagarna följer i stort samma trend som fiskedagarna. Mellan 2016 och 2017 ökade redskapsdagarna med 8 procent medan fiskedagarna ökade med cirka 15 procent. Denna skillnad i procentuell ökning beror på att redskapsanvändningen ändras, fisket med mängdfångande redskap minskade

medan handredskapsfisket ökade. En förklaring till detta kan vara att fisket med mängdfångande redskap, vilket genererar fler redskapsdagar i relation till fiskedagar, minskar för varje år.

En annan förklaring till minskat antal redskapsdagar i relation till fiskedagar kan vara att fritidsfiskare överlag specialiserar sig mer i sitt fiske och ägnar sig mer åt endast ett specifikt redskap. Det genomsnittliga antalet redskap som använts under fisket har succesivt sjunkit sedan 2013, från 1,6 redskap till 1,5 2017, se tabell 1. Skillnaden är dock inte statistiskt säkerställd.

Tabell 1 – Medelvärde, antal redskap

År	Antal redskap
2013	1,61 (0,08)
2014	1,54 (0,08)
2015	1,59 (0,08)
2016	1,56 (0,13)
2017	1,50 (0,09)

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall inom parentes

Bland handredskapen är spinnfisket det populäraste fiskesättet, utöver spinnfisket är det relativt jämnt mellan övriga handredskap. Turbåtsfisket är relativt litet i relation till andra fiskemetoder. Det bör tilläggas att på turbåtsfisket vertikalfiskar man nästan uteslutande, varför visst turbåtsfiske istället kan vara rapporterat som vertikalfiske. Observera att 2013 har en annan redskapsindelning än övriga år.

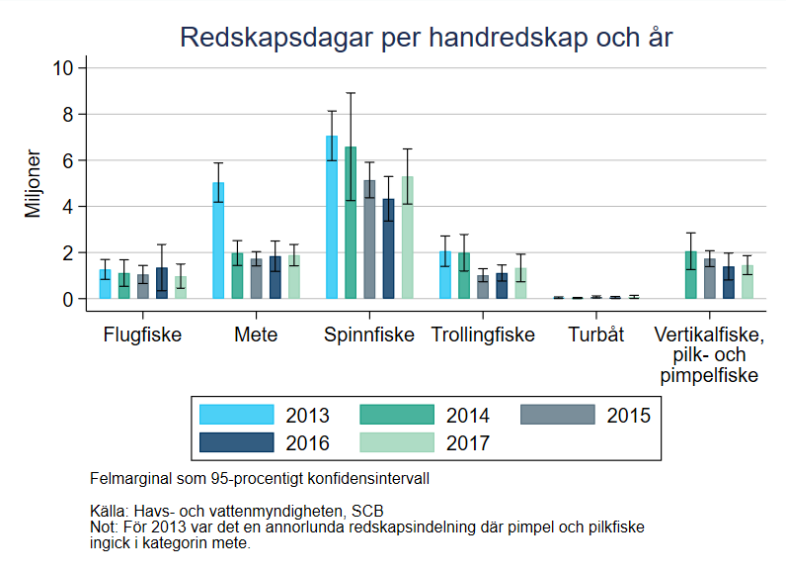

Figur 12

Fångst 2013-2017

Under 2017 uppskattas fritidsfisket stå för cirka 12,1 miljoner redskapsdagar. Under dessa 12,1 miljoner redskapsdagar fångades det totalt 18 380 ton fisk, vilket även inkluderar återutsatt fångst. Den totala fångsten har succesivt minskat under tidsperioden förutom mellan 2016 och 2017 då total fångst ökade, dessa skillnader är dock ej statistiskt signifikanta.

Tabell 2 – Fångst totalt, ton

År	Total fångst		Behållen fångst		Återutsatt fångst	
2013	26 641	(3 450)	15 984	(1 836)	10 656	(2 505)
2014	23 021	(4 484)	13 405	(2 197)	9 617	(3 288)
2015	19 957	(2 887)	12 919	(1 740)	7 039	(2 159)
2016	16 774	(3 579)	10 329	(2 100)	6 445	(2 483)
2017	18 380	(4 578)	9 642	(2 089)	8 738	(3 282)

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall inom parentes

Ökningen kan härledas till en ökning av återutsatt fångst, dock är ökningen av total fångst inte statistiskt säkerställd. Behållen fångst har minskat marginellt under samma tidsperiod. Gällande den återutsatta fångsten finns det inga statistiskt signifikanta skillnader, dock finns det skillnader gällande den behållna fångsten. Skillnader mellan 2017 och 2013, 2014 samt 2015 är statistiskt signifikanta.

Den art som fångades mest i svenska vatten under tidsperioden 2013-2017 var abborre, följt av gädda och öring. Abborre och gädda återfinns i både söt- och saltvatten vilket är en av anledningarna till att de är de två populäraste arterna. Öringen fiskas också i både söt- och saltvatten men särredovisas här som öring respektive havsöring.

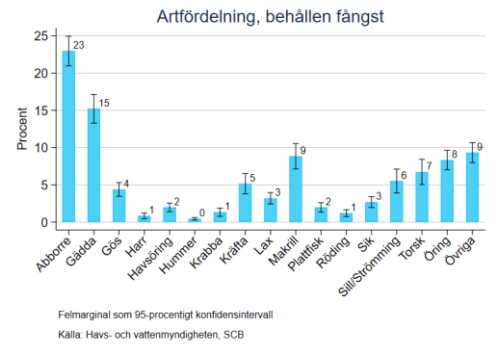

Figur 13

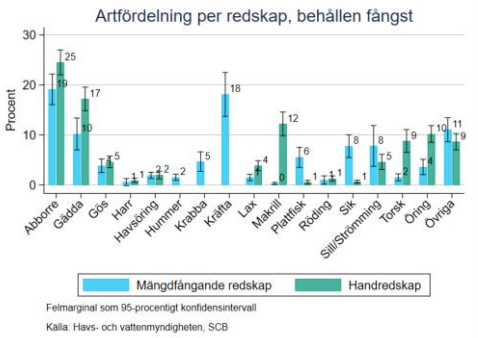

Figur 14

Vid en uppdelning av fångst mellan redskapskategori, handredskap och mängdfångade redskap, ser man tydliga skillnader mellan redskapsanvändning och fångst. Makrill fångas nästan uteslutande med handredskap, med så kallad dörjning. Även fångster av torsk och öring dominerar i handredskapsfisket medan fisket efter sötvattenskräfta, krabba och hummer endast sker med mängdfångande redskap. Ytterligare arter som dominerar fisket med mängdfångande redskap är plattfiskar och sik.

Kostnader 2013-2017

Kostnader som är kopplat till fritidsfisket kan delas upp i två kategorier, kostnader på kort sikt samt kostnader på lång sikt (investeringar). Investeringar är ofta stora inköp såsom båt eller dyrare fiskeutrustning som man använder under längre tid än ett år. Totalt uppgick investeringar till cirka 6,4 miljarder kronor under år 2017. Investeringarna skiljer sig ganska mycket åt mellan åren, dock är dessa skillnader inte statistisk signifikanta och

behäftade med stora konfidensintervall. Över hela tidsperioden står investeringar i genomsnitt för 75 procent av de totala kostnaderna.

Tabell 3 - Kostnader kopplat till fritidsfiske, Miljarder kronor

År	Totala kostnader	Kortfristiga kostnader	Investeringar
2013	7,8 (2,9)	2,6 (0,6)	5,2 (2,7)
2014	5,3 (1,6)	2,5 (0,7)	2,8 (1,1)
2015	9,2 (3,6)	2,1 (0,3)	7,1 (3,5)
2016	6,4 (2,7)	1,8 (0,4)	4,6 (2,5)
2017	8,8 (3,8)	2,4 (0,6)	6,4 (3,6)

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall inom parentes

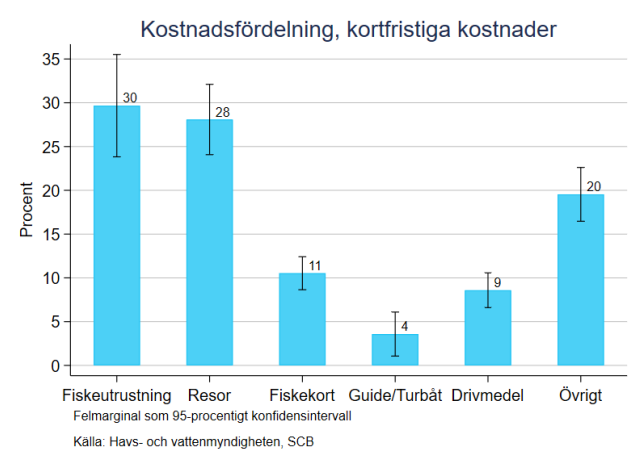

Figur 15

Kostnader på kort sikt ligger något mer stabilt mellan 1,8 och 2,6 miljarder spenderade kronor under tidsperioden. Inom kortfristiga kostnaderna är fiskeutrustning den största kategorin om 30 procent, följt av resekostnader på 26 procent. Kategorin övrigt innefattar bland annat logikostnader som står för 20 procent av de kortfristiga kostnaderna.

Fritidsfiske ur ett regionalt perspektiv

Inlandet

Inlandet består av tre geografiska områden, Götaland/Svealand, Norrland och de fem stora sjöarna (Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren och Storsjön).

Under 2017 fiskade 885 000 personer i inlandet i Sveriges sjöar, tjärnar och rinnande vatten. Tillsammans stod dessa för cirka 8,4 miljoner fiskedagar och ungefär lika många redskapsdagar. 45 procent av fiskedagarna gjordes från båt.

Det vanligaste fisket i inlandet var spinnfiske följt av mete samt vertikalfiske, pilk och pimpelfiske. Mängdfångande redskap, såsom burar, tinor, nät och långrev står för 8 procent av redskapsdagarna i inlandet under ett år. Figur 17 redogör för redskapsdagar per redskap i inlandet som helhet samt uppdelat på de tre områdena som utgör inlandet.

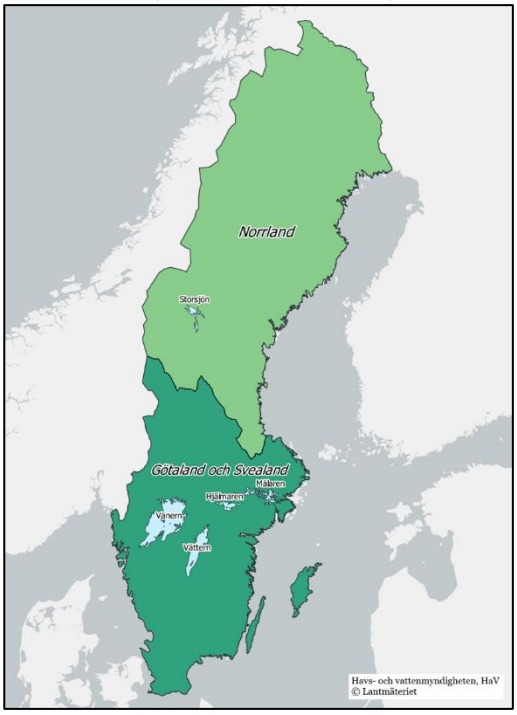

Figur 16 - Geografiska områden, inlandet

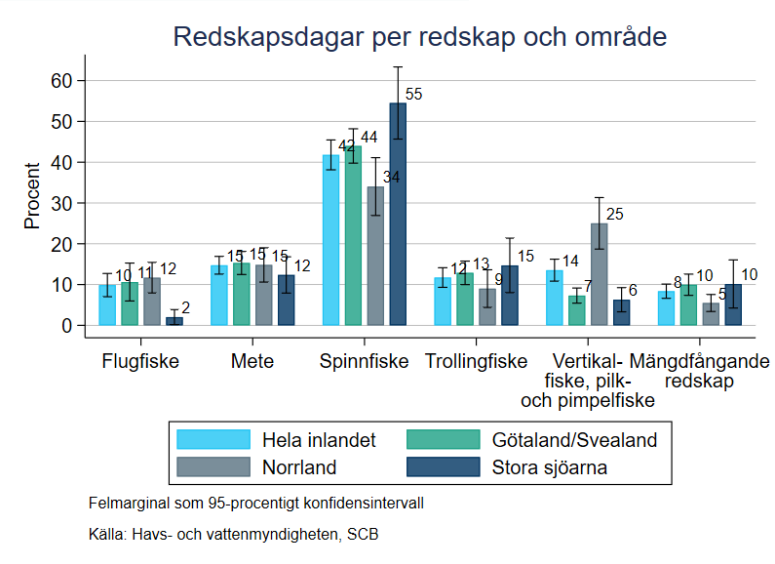

Figur 17

Uppdelat mellan de tre inlandsområdena ser man vissa skillnader i redskapsanvändning. Flugfiske bedrivs inte i samma utsträckning i de stora

sjöarna som i Götaland/Svealand och i Norrland, däremot är spinnfisket avsevärt större i Stora sjöarna än i Götaland/Svealand och Norrland. Dessa skillnader är statistiskt signifikanta. I Norrland är vertikal-, pilk- och pimpelfisket stort i jämförelse med de andra områdena. Det är rimligen främst pimpelfisket som är populärt då cirka 70 procent av denna kombinerade redskapskategori sker under vintermånaderna, januari till april.

Total fångst, dvs. behållen och återutsatt fångst uppgick till cirka 10 406 ton under 2017. Sedan 2013 har fångsterna minskat succesivt, dock ligger fortfarande skillnaderna inom den statistiska felmarginalen. Fördelningen mellan behållen fångst och återutsatt fångst varierar något mellan åren, i genomsnitt släpps 45 procent av fångsterna tillbaka.

Tabell 4 – Fångst inlandet, ton

År	Total fångst		Behållen fångst		Återutsatt fångst	
2013	17 756	(2 901)	9 866	(1 448)	7 890	(2 125)
2014	14 525	(3 285)	8 085	(1 532)	6 439	(2 319)
2015	12 840	(2 526)	7 665	(1 286)	5 174	(2 046)
2016	10 800	(2 894)	5 849	(1 497)	4 951	(2 195)
2017	10 406	(2 405)	5 263	(1 291)	5 143	(1 852)

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall inom parentes

Den art som det fångas mest av, sett till behållen fångst, är abborre, som står för 29 procent av den totala behållna fångsten. Gädda och öring är även populära arter på 21 respektive 14 procent. Kräftfisket är även det populärt och står för 9 procent av de totala behållna fångsterna.

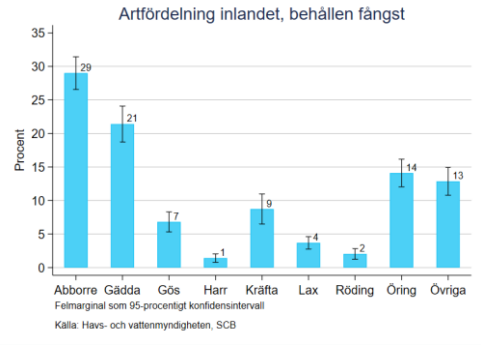

Figur 18

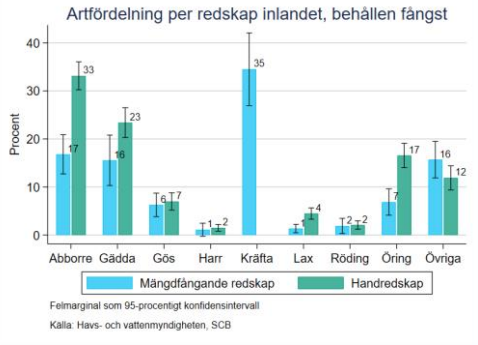

Figur 19

Abborre, gädda och öring är de tre arter som fångas i störst utsträckning med handredskap medan kräfta endast fångas med mängdfångande redskap. Gös och röding fångas i ungefär samma utsträckning med handredskap som mängdfångande redskap.

Götaland och Svealand

I Götaland och Svealands inland fiskade 497 000 personer under 2017. Tillsammans bidrog dessa till cirka 4,3 miljoner fiskedagar varav 50 procent av dessa var från båt. Under 2017 gjordes det cirka 4,9 miljoner redskapsdagar i Götaland och Svealand, 85 procent av fisket sker i sjöar eller tjärnar och resterande 15 procent i rinnande vatten. Spinnfiske är det vanligaste redskapet

följt av mete respektive trollingfisket. Mängdfångande redskap stod för 10 procent av redskapsdagarna, se figur 17.

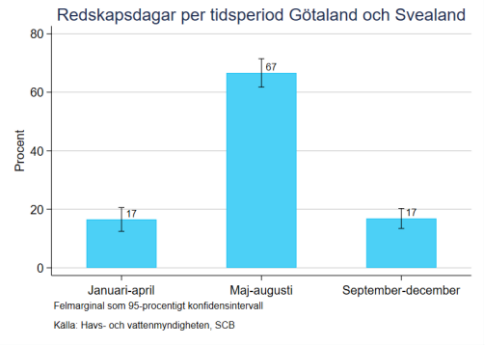

Figur 20

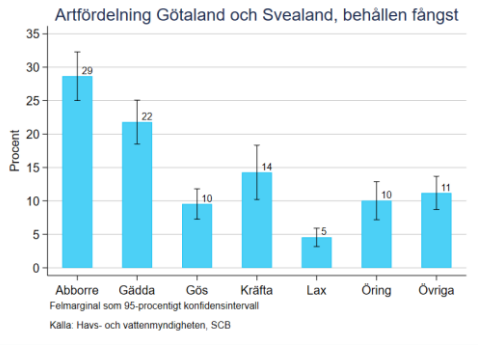

Figur 21

Två tredjedelar av fisket sker under sommarmånaderna, maj-augusti. Perioderna januari-april och september-december står båda för 17 procent av redskapsdagarna under ett år. Samtliga redskap nyttjas i störst utsträckning under maj-augusti, dock ser vi att vertikalfiske, pilk och pimpelfisket är populärt under januari-april då pimpelfiske är möjligt.

Abborre var den vanligaste arten sett till behållen fångst, 29 procent av total behållen fångst. Gädda och kräfta är också två viktiga arter för fritidsfisket i området.

Norrland

I Norrlands inland, som sträcker sig från Dalälven i söder och norrut fiskade 318 000 personer 2017. Tillsammans stod dessa för cirka 2,7 miljoner fiskedagar varav 31 procent av dessa var från båt. Fritidsfisket i rinnande vatten är populärare här än i södra Sverige, 28 procent av redskapsdagarna sker i rinnande vatten, jämfört med 15 procent i Götaland/Svealand. Fisket i Norrland innefattar fjällfiske vilket domineras av fisket efter öring, harr och röding.

Majoriteten av fisket i Norrland sker under sommarmånaderna maj-augusti samtidigt som fisket i början på året står för en större andel av redskapsdagarna än fisket i slutet på året. Däremot är denna skillnad ej statistiskt signifikant.

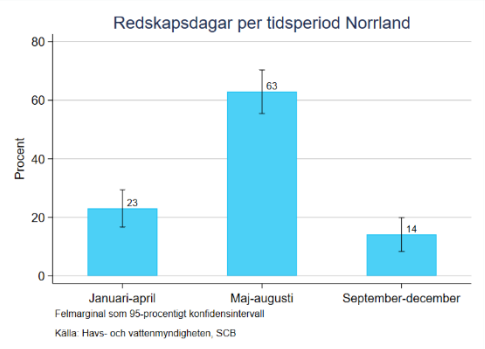

Figur 22

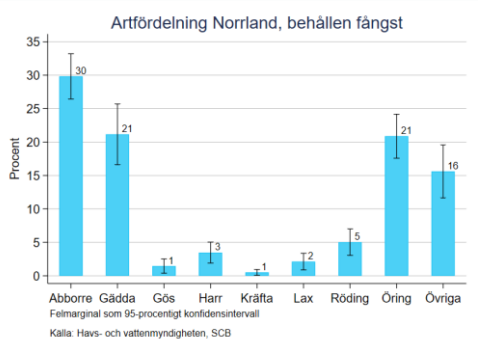

Figur 23

Även i Norrland är spinnfisket mest populärt följt av vertikalfiske, pilk- och pimpelfiske. Populariteten för spinnfisket i fiskevatten i Norrland är dock signifikant lägre än för andra områden i inlandet i Sverige, 34 procent av redskapsdagarna att jämföra med 45 procent i inlandet som helhet, se figur 17.

Sett till behållen fångst är abborre den vanligaste arten i Norrland följt av öring och gädda. I jämförelse till Götaland och Svealand står öring-fångsterna för en betydligt större andel av den totala behållna fångsten, 21 procent jämfört med 10 procent.

Stora sjöarna

I de fem stora sjöarna (Vänern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren samt Storsjön) fiskade 125 000 personer under 2017. Dessa fiskade tillsammans cirka 1,4 miljoner dagar och hade ungefär lika många redskapsdagar. 61 procent av fiskedagar var från båt, vilket skiljer sig från både Götaland och Svealand samt Norrland, som båda har en lägre andel fiskedagar från båt, 50 respektive 31 procent. Dessa skillnader är statistiskt signifikanta.

Spinnfiske är den vanligaste fiskemetoden och står för 55 procent av samtliga redskapsdagar i sjöarna. Flugfisket är inte lika frekvent förekommande som i Norrland och Götaland/Svealand, endast 2 procent av fisket sker med flugfiskespö, att jämföra med 21 respektive 10 procent i Norrland samt Götaland/Svealand, dessa skillnader är statistiskt signifikanta, se figur 17. Trollingfisket står för en något högre andel av redskapsdagarna jämfört med Götaland/Svealand, dock är denna skillnad ej statistiskt signifikant.

Majoriteten av fisket sker under sommarmånaderna, 57 procent av redskapsdagarna sker under maj till augusti.

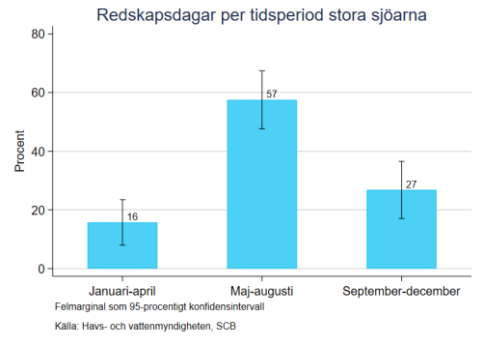

Figur 24

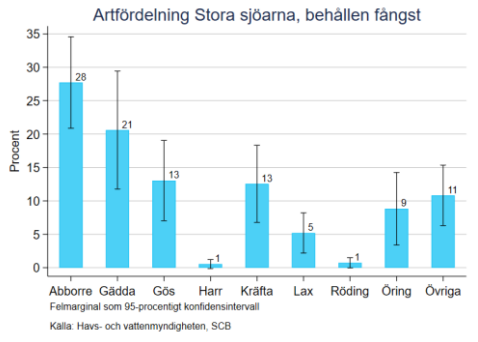

Figur 25

Den näst största fiskeperioden är på hösten och början av vintern där 27 procent av fisket sker under september till december. Lägst fisketryck är under början av året, januari till april. Skillnaden mellan andel redskapsdagar i januari-april och september-december är dock inte statistiskt signifikant.

De viktigaste arterna för fritidsfisket i Stora sjöarna, utifrån behållen fångst, är abborre, gädda, gös samt kräfta som tillsammans står för 75 procent av den totala behållna fångsten.

Havet och kusten

Sveriges kust och hav kan delas in i 6 olika fiskeområden. Östersjön, vilken delas in i fyra olika områden, Bottenviken/Bottenhavet, Mellersta Östersjön, Södra Östersjön samt Öresund. Västkusten delas in i två områden, Kattegatt och Skagerrak.

Under 2017 ägnade sig totalt 519 000 personer åt fritidsfiske i havet vid minst ett tillfälle. Dessa personer genererade tillsammans cirka 3,6 miljoner fiskedagar och cirka 3,7 miljoner redskapsdagar. 58 procent av fiskedagarna var från båt, där Skagerrak är det område där båt används mest i relation till det totala antalet fiskedagar.

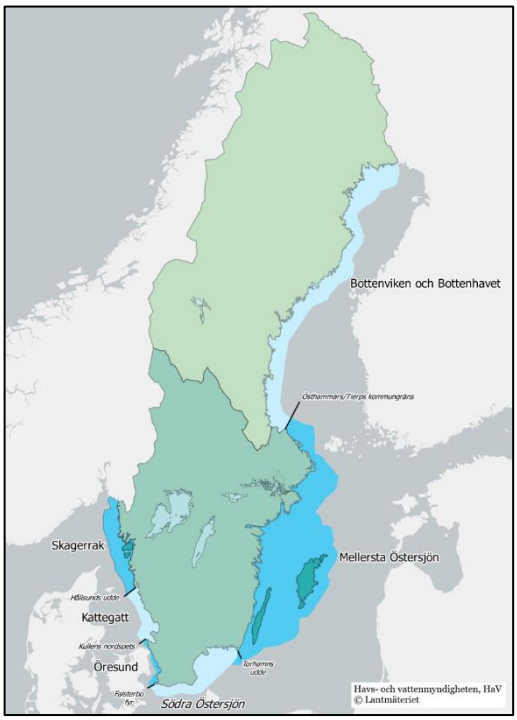

Figur 26 - Geografiska områden havet

Det fiske som är vanligast vid fiske på kusten och till havs är spinnfiske följt av fiske med mängdfångande redskap (burar, tinor och nät), mete samt vertikalfiske. Det finns flera nämnvärda skillnader i redskapsanvändning mellan havsområdena, där den främsta skillnaden är turbåtsfisket i Öresund, som är väldigt stort i jämförelse med de andra havsområdena. Även vertikal- och pilkfisket är populärt i Öresund vilket är den fiskemetod som används på turbåtar och när man fiskar efter torsk, sill samt i viss utsträckning makrill.

Mängdfångande redskap används i större utsträckning i Bottenviken och Bottenhavet samt i Skagerrak jämfört med övriga havsområden. Skillnaderna är statistiskt signifikanta. Vidare kan det konstateras att i mellersta Östersjön är spinnfisket populärt medan trollingfiske inte förekommer i lika stor utsträckning som i andra havsområden. Trollingfisket är dock stort på västkusten i både Kattegatt och Skagerrak. Figur 27 presenterar fördelningen av redskapsdagar per redskap för havet som helhet samt dess sex områden.

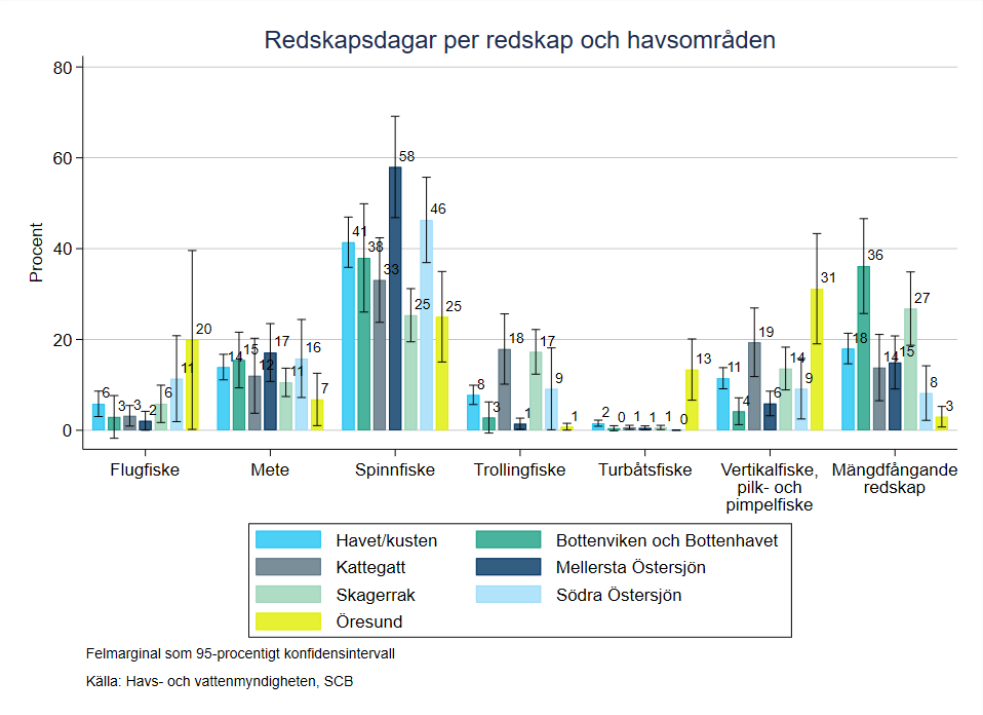

Figur 27

Total fångst i havet och längs kusten uppgick till 7 974 ton under 2017. Sedan 2013 har fångsterna minskat succesivt, dock ligger fortfarande skillnaderna inom den statistiska felmarginalen.

Tabell 5 – fångst havet, ton

År	Total fångst		Behållen fångst		Återutsatt fångst	
2013	8 885	(1 619)	6 118	(1 141)	2 767	(845)
2014	8 497	(2 278)	5 319	(1 297)	3 177	(1 685)
2015	7 118	(1 350)	5 254	(1 063)	1 864	(609)
2016	5 974	(1 874)	4 480	(1 452)	1 494	(831)
2017	7 974	(3 680)	4 378	(1 680)	3 595	(2 431)

Felmarginal som 95-procentigt konfidensintervall inom parentes

Likt fisket i inlandet, varierar fördelningen mellan behållen fångst och återutsatt fångs. Man kan dock konstatera att andelen återutsatt fångst är betydligt lägre i havet än i inlandet, 34 procent i genomsnitt. Vilket också är en statistiskt signifikant skillnad.

Den art som fångas i störst utsträckning är makrill på cirka 22 procent av den totala behållna fångsten. Makrill fiskas nästan uteslutande med handredskap och fångas endast i enstaka fall med mängdfångande redskap och då oftast som bifångst. Den näst vanligaste fångsten i havet är torsk, följt av abborre och sill/strömming på 16, 14 respektive 13 procent.

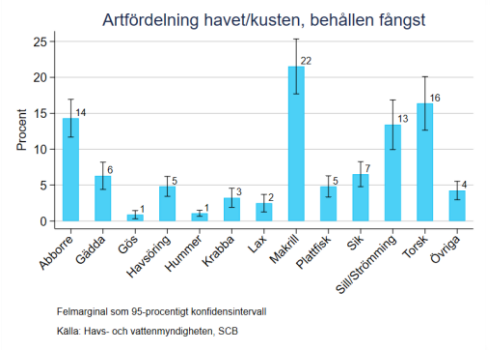

Figur 28

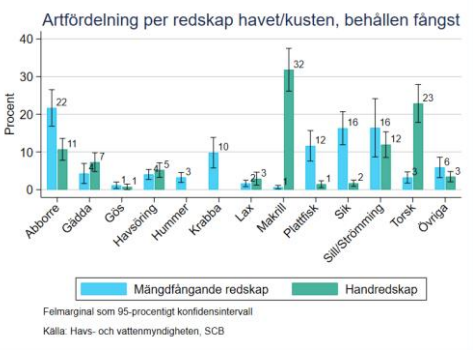

Figur 29

Torsk fångas också oftast med handredskap medan abborre fångas i större utsträckning med mängdfångande redskap. Sill/strömming fångas med båda redskapsgrupperna i ungefär samma utsträckning.

Bottenhavet och Bottenviken

I Bottenviken och Bottenhavet fiskade 50 000 personer under 2017. Området är det minsta området av samtliga havs- och inlandsområden sett till antalet fritidsfiskare men det största havsområdet sett till yta. Totalt gjorde dessa 50 000 fritidsfiskare 390 000 fiskedagar där 53 procent av dessa var från båt.

Fritidsfisket är störst under sommaren, två tredjedelar av redskapsdagarna sker under sommaren och resterande dagar jämnt fördelade under vår, vinter och höst.

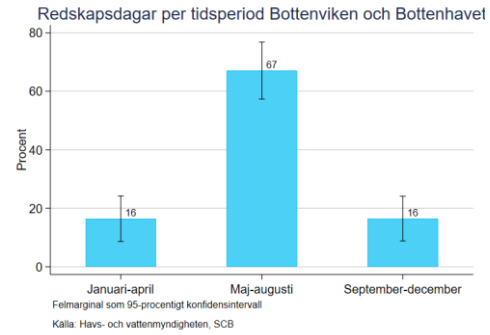

Figur 30

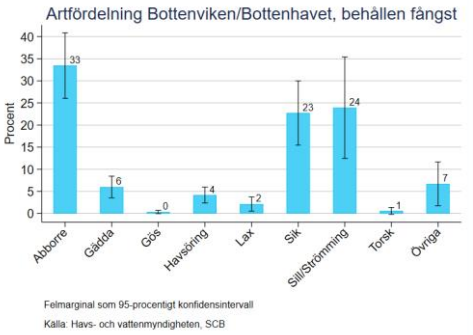

Figur 31

De vanligaste arterna som fångas i Bottenviken och Bottenhavet är abborre följt av strömming och sik. Fisket skiljer sig således något från fisket generellt i det svenska havsområdet. Fisket efter gädda är inte lika förekommande, istället är fisket efter sik av betydande storlek i området.

Det vanligaste fisket är spinnfiske och fisket med mängdfångande redskap, se figur 27. Andelen redskapsdagar med mängdfångande redskap är statistiskt signifikant högre än andelen i samtliga andra havsområden förutom Skagerrak. Hela 36 procent av redskapsdagarna sker med mängdfångande redskap, att jämföra med andra områden som har en andel mellan 3-27 procent. Efter spinnfisket och fisket med mängdfångande redskap kommer mete med 15 procent av redskapsdagarna. Dessa tre fiskemetoder står tillsammans för 88 procent av samtliga redskapsdagar i området.

Mellersta Östersjön

I mellersta Östersjön, som sträcker sig från Östhammar kommun i norr till Torhamns udde i söder, fiskade 151 000 personer på fritiden under 2017. Dessa stod tillsammans för 984 000 fiskedagar och ungefär lika många redskapsdagar. Fisket från båt är vanligt i området där 58 procent av fiskedagarna sker från båt.

Majoriteten av fisket sker under sommarmånaderna, 69 procent. Fisket i slutet på året dvs. höstfisket är något större än fisket i början på året (januari-april), skillnaden är statistiskt signifikant.

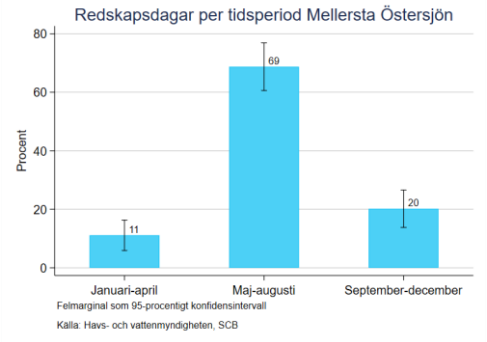

Figur 32

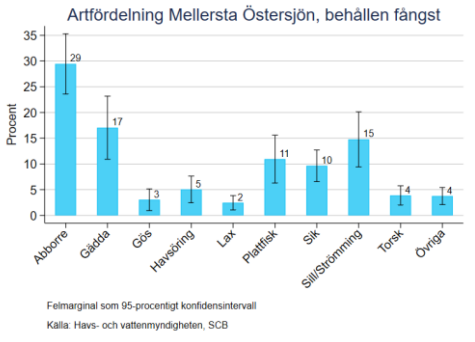

Figur 33

Spinnfisket är det fiske som är vanligast i området, hela 58 procent av samtliga redskapsdagar sker med spinnspö, se figur 27. Den näst vanligaste fiskemetoden är mete på 15 procent följt av mängdfångande redskap. Spinnfiskets popularitet skiljer sig markant jämfört med andra områden. Spinnfisket dominerar kraftigt i mellersta Östersjön och är andelsmässigt signifikant större än spinnfisket i samtliga havsområden förutom södra Östersjön.

Fångsterna består till stor del av abborre och gädda vilka står för 29 respektive 17 procent av den totala behållna fångsten. Även plattfiskarter, sik och sill/strömming är viktiga arter inom fritidsfisket.

Södra Östersjön

Södra Östersjön, som innefattas av Blekinges kust och delar av Skånes kust, hade under 2017 51 000 fritidsfiskare. Dessa stod tillsammans för 544 000 fiskedagar och 695 000 redskapsdagar. Mer än hälften av fiskedagarna sker från båt. Likt andra havsområden är fisket störst under sommarmånaderna maj-augusti. Fisket under hösten är ungefär lika stort som fisket under årets första månader.

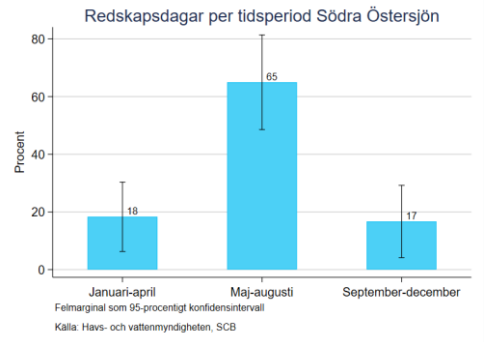

Figur 34

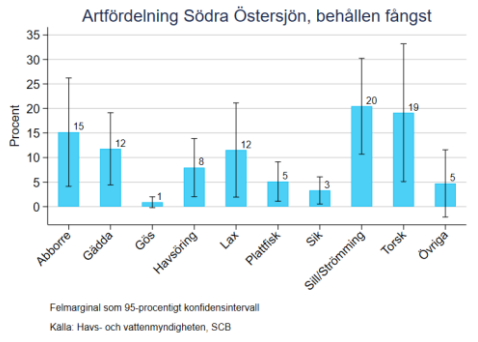

Figur 35

Fångsterna i södra Östersjön skiljer sig något jämfört med övriga områden. Fångstmässigt är sill-/strömmingsfisket störst tätt följt av torskfisket och abborrfisket. Utöver dessa arter är fisket efter gädda och lax stort relativt till övriga områden.

Den vanligaste fiskemetoden i södra Östersjön är spinnfiske som står för 46 procent av samtliga redskapsdagar, följt av mete och flugfiske på 16 respektive 11 procent, se figur 27. Mängdfångande redskap är inte lika förekommande som i andra områden, endast 8 procent av redskapsdagarna sker med ett mängdfångande redskap.

Samtliga skattningarna i södra Östersjön är behäftade med större osäkerhet än övriga områden, vilket beror på att underlaget (antalet observationer) inte är tillräckligt för att ge robusta skattningar.

Öresund

Området Öresund, som sträcker sig från Falsterbo fyr i söder till Kullens nordspets i norr, hade under 2017 75 000 fritidsfiskare. Dessa stod tillsammans för 378 000 fiskedagar under året varav 50 procent var från båt. Fisket under sommaren är även i Öresund populärast där 57 procent av redskapsdagarna sker under sommarmånaderna maj-augusti. Höstfisket och vinter- och vårfisket är lika stort sett till redskapsdagar.

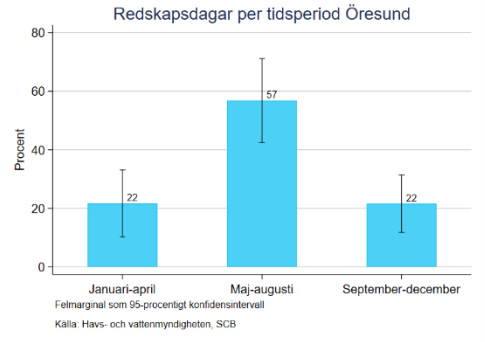

Figur 36

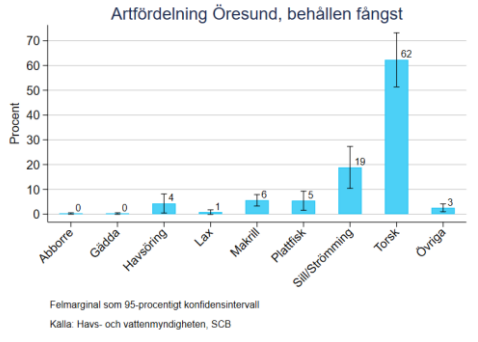

Figur 37

Fångstfördelningen i Öresund skiljer sig markant jämfört med övriga havsområden. 62 procent av all fångst är torsk vilket är en betydande andel vilket visar på att torskfisket i Öresund är av stor betydelse för regionen. Den näst vanligaste fångsten sett till behållen fångst är sill/strömming om cirka 19 procent.

Den vanligaste fiskemetoden i Öresund är vertikalfiske, vilket är förväntat då det är en vanlig metod när man fiskar torsk. Näst vanligaste fiskemetoden var spinnfiske följt av flugfiske, se figur 27. Dock är dessa estimat behäftade med stora felmarginaler vilket gör resultaten väldigt osäkra. Något man dock kan se är att turbåtsfisket är väldigt stort i just Öresund. 13 procent av samtliga redskapsdagar sker från en turbåt, vilket är en betydande andel. Inom samtliga andra havsområden uppgår denna andel till max 1 procent av redskapsdagarna, vilket gör skillnaden statistiskt signifikant. Intressant är även att Öresund är ett av två havsområden (andra området är Skagerrak), där spinnfiske inte är den vanligaste fiskemetoden.

Kattegatt

I Kattegatt, som sträcker sig från Kullens nordspets i söder till Hållsunds udde i norr, fritidsfiskade 104 000 personer under 2017. Tillsammans gjorde dessa fritidsfiskare 547 000 fiskedagar vilket blir 5,3 fiskedagar per person och år. Likt andra områden sker majoriteten av fisket under sommaren samtidigt som fisket i september-december är större än fisket under årets första månader, fisket på slutet av året är dock inte statistiskt signifikant större än fisket i början av året.

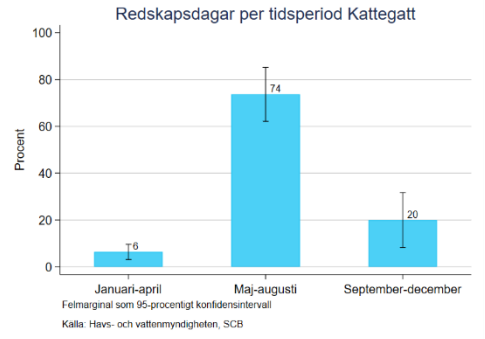

Figur 38

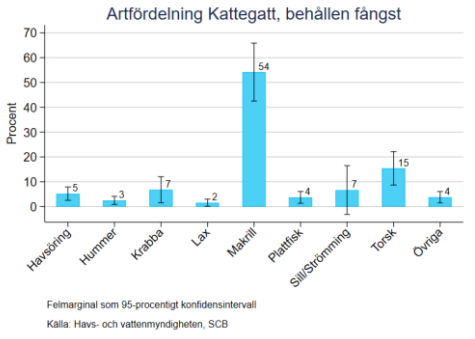

Figur 39

Sett till behållen fångst är makrill den vanligaste arten med 54 procent av de totala behållna fångsterna. Den näst vanligaste arten är torsk på cirka 15 procent.

Den vanligaste fiskemetoden är spinnfiske men vertikal- och trollingfiske är även två populära fiskemetoder i området, se figur 27. Trollingfisket, vilket inkluderar dörj, är främst riktat mot makrill medan vertikalfiske sker mot andra arter, t.ex. torsk.

Skagerrak

I Skagerrak fiskade 126 000 fritidsfiskare under 2017 som tillsammans stod för 716 000 fiskedagar och 744 000 redskapsdagar. Båtfisket i Skagerrak är väldigt vanligt, hela 71 procent av samtliga fiskedagar sker från båt vilket är signifikant större än de flesta andra havsområdena. 65 procent av redskapsdagarna sker under sommarmånaderna följt av 27 procent under september-december och endast 8 procent under årets fyra första månader.

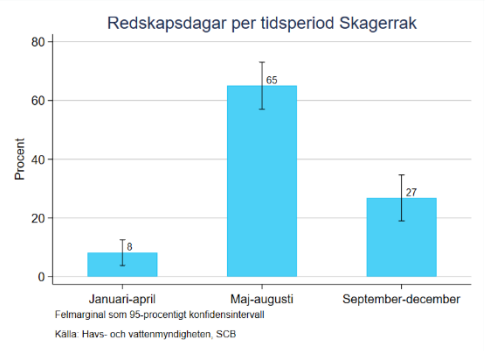

Figur 40

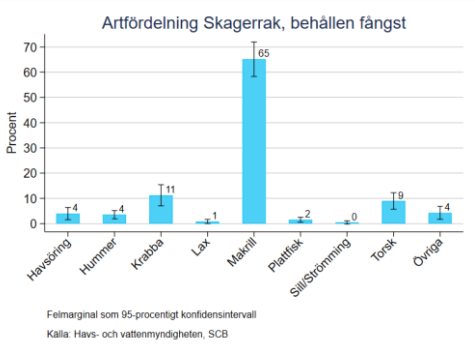

Figur 41

Likt Kattegatt är makrillfångsterna betydande i området, cirka 65 procent av den totala behållna fångsten är makrill. Efter makrill är det krabbtaska och torsk som är två vanliga fångster på 11 respektive 9 procent.

Mängdfångande redskap är det vanligaste redskapet följt av spinnfiske och trollingfiske, se figur 27. Skagerrak är det enda havsområde där mängdfångande redskap är det vanligaste redskapet att fiska med. Detta syns även i fångstfördelningen där krabba och hummer är vanliga arter att fiska efter med just mängdfångande redskap. Trollingfisket är riktat mot makrill i form av dörjning samtidigt som vertikalfisket är riktat mot bland annat torsk och övriga arter.

Fritidsfisket i Sverige

En inblick i fritidsfiskets omfattning under åren 2013-2017

Varje år samlar Havs- och vattenmyndigheten (HaV) in information om fritidsfisket i Sverige. Sedan 2013 ingår statistiken i Sveriges officiella statistik där HaV är samordnande myndighet för statistik om fiske. Denna rapport är en sammanfattning av den officiella statistiken gällande fritidsfiske mellan åren 2013-2017.

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2019:5
ISBN 978-91-88727-37-4

Havs- och vattenmyndigheten
Postadress: Box 11 930, 404 39 Göteborg
Besök: Gullbergs strandgata 15, 41104 Göteborg

www.havochvatten.se

Havs och Vatten myndigheten